

Na podlagi sedme alineje prvega odstavka 107. člena Ustave Republike Slovenije ter
4. točke 7. člena in 10. člena Zakona o odlikovanjih Republike Slovenije
je predsednica republike Nataša Pirc Musar izdala ukaz o podelitvi odlikovanja
Republike Slovenije.

**Za dolgoletno predano delo na področju skrbi za zdravje zaposlenih in zasluge pri
raziskovanju zdravstvenih posledic azbesta in drugih škodljivih snovi na zdravje ljudi**

prejme

dr. METODA DODIČ FIKFAK

RED ZA ZASLUGE.

Dr. Metoda Dodič Fikfak je kot specialistka medicine dela, prometa in športa s posebnim čutom za človeške usode in dogajanje v širši družbi vse svoje delovno življenje posvetila prizadevanjem za zdravo delovno in življenjsko okolje.

Po končanem študiju na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani je leta 1986 opravila specializacijo iz medicine dela, prometa in športa ter nato v začetku devetdesetih let pod mentorstvom prof. Janka Sušnika magistrirala na Univerzi v Zagrebu iz ergonomske fiziologije. Leta je 1998 na Univerzi v Massachusettsu v Združenih državah Amerike pod mentorstvom prof. Davida Kriebla doktorirala na področju epidemiologije delovnega in življenjskega okolja.

Leta 1986 se je kot vodja dispanzerja za medicino dela zaposlila v Zdravstvenem domu Postojna, ki ga je nekaj časa tudi vodila, nato pa se je leta 1989 zaposlila na nekdanjem Inštitutu za socialno medicino v Ljubljani, kjer je med drugim vzpostavila zbirko podatkov o bolniškem dopustu za Slovenijo. Že od leta 2000 s predanostjo in zanosom vodi Klinični inštitut za medicino dela, prometa in športa, ki se je pod njeno taktirko razvil v moderno strokovno ustanovo, kjer s sodelavci intenzivno raziskujejo vplive poklicnega tveganja na umrljivost in obolevnost posameznih poklicnih skupin, tveganje pojava mezotelioma, pljučnega raka in drugih rakov pri ljudeh, izpostavljenih azbestu, vplive prestrukturiranja gospodarstva na zdravje delavcev in drugo. V svoji bogati karieri je prof. dr. Metoda Dodič Fikfak vodila številne projekte, s katerimi si je iskreno prizadevala za izboljšanje zdravja, delovnega in življenjskega okolja zaposlenih. Med drugim je proučevala gibanje bolniškega dopusta v Sloveniji, oblikovala smernice za preprečevanje izpostavljenosti azbestu in priporočila za upravljanje sprememb med prestrukturiranjem gospodarstva, posebno pozornost pa je namenila preprečevanju izgorelosti in težav v duševnem zdravju delavcev.

Svoje znanstvenoraziskovalno delo je vselej usmerjala v najbolj pereče težave v zvezi z obremenitvami in škodljivimi snovmi v delovnem ter tudi širšem življenjskem okolju s ciljem oblikovati podlage za učinkovite politike in ukrepe za izboljšanje delovnih in življenjskih razmer.

Njeno pionirsko delo na področju proučevanja izpostavljenosti azbestu je bistveno prispevalo k zgodnejšemu odkrivanju z azbestom povezanih bolezni in k vzpostavitvi sistema priznavanja teh bolezni kot poklicnih.

Pri raziskovanju azbestnih bolezni je vzpostavila poseben odnos z delavci in prebivalci Anhovega in Deskel, kjer je breme teh bolezni največje, ter sočutno vez z bolniki, ki zbolevali zaradi izpostavljenosti tej škodljivi snovi. Z veliko odločnostjo in pokončnostjo je ljudi, ki živijo na tem območju, in tamkajšnja civilnodružbena gibanja podpirala tudi v boju za zmanjšanje negativnih vplivov novih onesnaževalcev na okolje in zdravje, s čimer je prispevala tudi k ustreznejši normativni ureditvi tega področja. Njena dolgoletna prizadevanja za vzpostavitev učinkovitega sistema odkrivanja in priznavanja poklicnih bolezni so obrodila sadove tudi s sprejetjem novega Pravilnika o poklicnih boleznih, ki bo delavcem omogočil boljšo zdravstveno obravnavo in olajšal uveljavljanje socialnih pravic.

Zaradi velike odgovornosti, ki jo dr. Metoda Dodič Fikfak kot znanstvenica in zdravnica čuti do ljudi, jo kot zaveznico vabijo k sodelovanju različne strokovne in civilnodružbene skupine, ki jim ni vseeno za zdravje prebivalstva. Je članica številnih združenj, komisij in strokovnih kolegijev. Dr. Metoda Dodič Fikfak svoje bogato znanje na razumljiv način prenaša tudi na mlajše generacije zdravnikov in študentov drugih strok. Je glavna in neposredna mentorica številnim specializantom medicine dela, prometa in športa in doktorskim kandidatom ter članica različnih izpitnih komisij. Njena bibliografija zajema skoraj 1000 enot, od tega 35 izvirnih znanstvenih člankov.

Njeno izjemno znanstvenoraziskovalno delo in družbeno delovanje cenijo tudi v tujini. Tako so jo leta 2021 v svoje vrste povabili člani uglednega mednarodnega znanstvenega združenja Collegium Ramazzini, katerega poslanstvo je spodbujati napredek v raziskovanju najpomembnejših tem na področju zdravja pri delu in okoljskega zdravja ter graditi most med znanstvenimi dognanji in družbenopolitičnimi središči. Poleg tega je dobitnica mednarodne nagrade Ameriškega združenja za javno zdravje (1998), nagrade Harriet Hardy Award (1998), priznanja roža mogota (2010), ki jo podeljuje Zveza svobodnih sindikatov Slovenije za dosežke na področju uveljavljanja enakih možnosti na trgu dela in v družbi, ter priznanja Občine Kanal ob Soči.

Z državnim odlikovanjem se Republika Slovenija zahvaljuje dr. Metodi Dodič Fikfak za dolgoletno predano delo na področju skrbi za zdravje zaposlenih in zasluge pri raziskovanju zdravstvenih posledic azbesta in drugih škodljivih snovi na zdravje ljudi.